

Joona
Keskitalo

TAKAMAILLA

Tunturi,
joka ulvoi

BAZAR

Joona Keskitalo

Tunturi,
joka ulvoi

Takamailla III

BAZAR

1. painos

Copyright © Joona Keskitalo ja Bazar Kustannus 2025
Bazar Kustannus on osa Werner Söderström Osakeyhtiötä
Lönnrotinkatu 18 A, 00120 Helsinki

ISBN 978-952-376-785-0

Taitto: Jukka Iivarinen / Taittopalvelu Vitale
Painettu EU:ssa

Tuoteturvallisuuteen liittyvät tiedustelut:
tuotevastuu@bazarkustannus.fi

Tämä tarina kertoo kahdesta hankalasta ruumiista ja yhdestätoista valheesta, jotka jättivät jälkeensä hiiltyneen erämaan.

Prologi

Janita ja isä olivat matkalla eskarista kotiin, kun Janita esitti mieltään pitkään vaivanneen kysymyksen: miksi hän oli ryhmänsä pisin – jopa pidempi kuin yksikään pojista?

– Se johtuu äidistäsi, kulta, isä vastasi. – Äitisi oli jumalaisen pitkä tyttö ja korea kuin se ruotsalainen näyttelijä, jonka nimeä en ikinä muista.

Janita ei oikein käsittänyt vastausta, eihän hän ollut koskaan tavannut äitiään eikä tiennyt, miltä näyttää ruotsalainen näyttelijä, jonka nimeä isä ei ikinä muistanut.

– Missä äiti nyt on? Janita kysyi hetken pohdittuaan.

Isä, lyhyt mutta tanakka mies, veti kasvoilleen rauhoittavan hymyn, josta hänet tunnettiin ja joka oli varmasti suurin syy siihen, että hän oli saanut myyntimiehen urallaan suostuteltua monet mukaan mitä arveluttavimpiin bisnesideoihin. Isän hampaat olivat tasaiset ja vitivalkoiset, vaikka kaikki muut piirteet, kuten päälään rasvaiset haituvat, pienet ahneet silmät ja kauluspaidan kainaloihin pinttyneet kellastuneet läntit, kuvastivat epäluotettavuutta.

– En tiedä, kultaseni. Ehkä äitisi paistattelee jonkin kivan puiston penkillä tai heräilee uuteen aamuun rautatieaseman vessassa. Tiedän vain, että vaikka äitisi oli pitkä ja näyttävä, hän ei ollut järin viisas. Luontainen opportunisti kyllä, mutta ei hän siitä huolimatta menestynyt elämässään.

Janita ei edelleenkään ymmärtänyt. Eikä olisi sen ikäisenä kyennyt ymmärtämään, vaikka isä olisi suoraan kertonut äidin olleen romanialainen prostituoitu, jota hän oli kuksinut liikematkallaan Helsingissä ja jota piti opportunistina siksi, että tämä oli suostunut lisäkorvausta vastaan viis veisaamaan kondomista.

– Mikä on oppor... opprotu...?

– Opportunisti, isä auttoi. – Opportunismi tarkoittaa sitä, että käyttää hyödykseen eteen ilmaantuvat mahdollisuudet turhia nirsoilematta. Katsopa vaikka tuota pikkulintua.

Isä osoitti tielle, jolla varikset tappelivat auton alle jääneen ruskon jäänteistä. Kun varikset nahistelivat keskenään, pieni talitiainen livahti haaskalle ja pihisti itselleen ison kimpaleen jotain lohenpunaista ja kosteaa.

– Siinä on sinulle pesunkestävä opportunisti, isä selitti. – Sannalla on ikävä kaiku, mutta se johtuu vain siitä, että ihmiset ovat tekopyhiä. Eihän kukaan syytä tuota pikkulintua tai muitakaan eläimiä, kun ne tarttuvat eteen ilmaantuviin mahdollisuuksiin. Ja ihminen on eläin. Eikö olekin?

– Niin kai, Janita myönsi.

Joskus vanhempana hän sai kuulla, että äiti oli hänet synnytettyään varastanut sairaalasta hieman lääkkeitä ja sitten karannut sieltä. Sitä ennen hän oli kuitenkin nimennyt isän omaisekseen. Isä ei ollut tietenkään asiaa purematta niellyt mutta oli kuitenkin ajanut Rovaniemeltä Helsinkiin tekemään isyystestin. Kai sekin oli ollut omanlaistaan rakkautta. Ainakin se oli, että isä oli siitä lähtien pitänyt Janitasta huolta.

Janita oli alakoulussa, kun isä sai ensimmäisen tuomionsa myytyään ja levitettyään pilaantunutta poronlihaa. Isä oli omien sanojensa mukaan vaihtanut *pakon edessä* myyntipakkauksiin *viimeinen käyttöpäivä* -tarrat, koska firma olisi muuten mennyt

nurin. Todellinen pahis oli ollut lihan tuottaja, joka oli tietenkin päässyt pätkähästä, koska oli helpompi lynkata ylipainoinen myyntimies kuin laumaansa kaitseva vaatimaton poromies.

– Tärkeintä on, että uskaltaa hypätä. Painovoima hoitaa loput, isä selitti Janitalle. – Ja joskus sitä laskeutuu setelikasan sijaan piikkipuskaan. Mutta se pitää vain kestää, Janita, muuten saa seistä koko elämänsä samalla ponnauduslaudalla pääsemättä yhtään mihinkään.

Mutta sillä kertaa isän hyppy tuntemattomaan levitti piikkipuskan Janitankin alle. Mätälihajuttu nousi otsikoihin, niin että isästä ja isän myötä Janitasta tuli kohtalaisen kuuluisia. Janita oli pistänyt koulussa silmään jo aiemmin, olihan hän paitsi luokkansa pisin myös surkein oppilas. Hänellä oli lukihäiriö, numerot, kirjaimet ja rivit pomppivat silmissä, eivätkä häntä useimmat aineet edes kiinnostaneet. Janitaa alettiin kiusata, ja etenkin pojat keksivät Janitalle kaikenlaisia lempinimiä, jotka kuvastivat hänen pitkää varttaan ja lahoa latvaansa. Janita reagoi kiusaamiseen tekemällä kaikkensa saadakseen muut pitämään hänestä. Ja kun hän vihdoin sai poikien joukosta yhden ystävän, punapäisen Topi-nimisen pojan, joka selvästi koki velvollisuudekseen suojella Janitaa, hän päätti tehdä jotain, millä voittaisi kerralla koko koulun sydämen.

Mahdollisuus ilmaantui Janitan eteen kuin auton rusikoima jäniksen raato haaskalintujen näkökenttään – aivan yllättäen. Koulun oppilaat, tai lähinnä pojat, olivat alkaneet kilpailla siitä, kuka uskaltaisi hypätä koulun katolta sen toisen päätyseinän eteen kolattuun lumivuoreen. Pudotusta oli ainakin viisi metriä, eikä kukaan ymmärrettävästi uskaltanut hypätä, mutta juuri samasta syystä tempu sai maagiset mittasuhteet. Tilannetta on ehkä helpoin verrata legendaan Kuningas Arthurista ja miekasta kivessä – se, joka saisi kiskottua miekan irti tai tässä tapauksessa uskaltaisi hypätä, muuttuisi jo ilmalennon aikana eläväksi

legendaksi, jota kaikki ihailisivat. Tai ainakin pojat, ja sehän riittäisi. Ainakin Janitalle.

Miettiessään, mitä isä tekisi vastaavassa tilanteessa, Janita muisti, mitä isä oli hänelle sanonut: *Joskus täytyy vain uskaltaa hypätä*. Isän ohje mielessään hän kiipesi Topi adjutanttinaan ja koko koulun katsellessa katolle. Mutta kun Janita astui lähemmäs reunaa ja katsoi alas, hän jähmettyi ja alkoi valitettavasti itkeä. Kukaan muu kuin Topi ei huomannut Janitan jääytymistä, ja Topi, hyvä ystävä ja punapäinen ritari kun oli, astui Janitan viereen ja hyppäsi pelastaakseen tämän nöyryytykseltä.

Janita katsoi kauhuissaan, kuinka Topi iskeytyi jäiseen lumi-kinokseen ja mursi olkapäänsä. Poika kuitenkin nousi kivusta irvistäen ylös, ja hänet kannettiin kuninkaantuolissa ja aplodien saattelemana terveydenhoitajan vastaanotolle.

Topin hyppy muutti Janitankin elämän. Topista tuli suosittu, ja koska Janita sattui olemaan paitsi isänsä kouluma opportunisti myös Topin ainoa ystävä, hän pystyi hyödyntämään tämän suosiota. Ajat paranivat. Mutta sitten isä joutui uuteen selkkaukseen järjestettyään Suomeen kielitaidottomia thaimaalaisia marjanpoimijoita, joille oli maksanut puolet minimiliksasta tai ehkä vielä vähän vähemmän. Hän sai syytteet ihmiskaupasta, ja Janita pelkäsi joutuvansa taas hyljeksittyjen listalle. Mutta tällä kertaa niin ei käynytäkään – ehkä siksi, että oppilaat olivat jo yläasteella ja teini-ikäisiä, joiden moraalikäsitteet ovat tunnetusti melko arveluttavia – tai sitten jostain muusta syystä Janitaa alettiinkin pitää niin outona, että hän muuttui kiinnostavaksi. Kiinnostavuutta lisäsi sekin, että isä pakeni mainettaan Rovaniemeltä Thaimaahan, meni naimisiin erään poimijansa, Pamin, kanssa, ja jätti Janitalle aivan liikaa käyttörahaa. Seitsemäntoista-vuotias, joka on ainakin ikäluokkansa mittapuulla rikas ja jolla on tyhjä kämppä, on väkisinkin edes vähän suosittu.

Kun Janita saavutti lopullisen mittansa, satakahdeksankymmentäkahdeksan senttiä ja rapiat, hän keskitti kaiken energiansa bilettämiseen. Hän oli edelleen lähes kaikkia poikia pidempi, mutta koska hän oli lisäksi suhteellisen kaunis (tai kuten isä oli asian ilmaissut, korea kuin se ruotsalainen näyttelijä, jonka nimeä hän ei muistanut) eikä kovin tarkka siveydestään, hän alkoi vetää poikia puoleensa. Sen huomattuaan Janita ryhtyikin kalastamaan vapa mutkalla. Pojat rakastuivat häneen ja hän poikiin – melkein kaikkiin, jotka osoittivat kiinnostusta. Todellisuudessa hän saattoi rakastua siihen, että joku kerrankin välitti – sillä kun joku rakasti Janitaa, hänkin rakasti itseään.

Kun koulu loppui, Topi meni poliisikouluun ja Janita sinne, missä rakkautta tarjoillaan *syö niin paljon kuin jaksat* -buffetissa – eli baariin. Hän joi, juhli ja rakasteli aamusta iltaan, sanalla sanoen avasi suonensa I FEEL FUCKING GREAT -koktailille aina, kun joku kuiski kauniita sanoja korvaan. Ja kun isä, joka oli käyttänyt marjanpoimijoiden hiellä ja vaivalla tienaatut rahat kiinteistösijoittamiseen ja oli siihen asti kuitannut kaikki Janitan laskut, joutui syytteeseen veropetoksesta eikä hetkeen vastannut puhelimeen, Janita otti ensimmäisen pikavippinsä voidakseen juhlia vielä yhden päivän.

Siitä se sitten alkoi: Janita velkaantui muutamassa kuukaudessa monta kymmentä tuhatta. Kun hän soitti isälle, tämä kertoi, että paratiisissa oli hieman ongelmia. Pam oli lainannut rahaa rantabaariin, joka oli menossa konkurssiin, ja Suomessa-kin verottaja vaati omiaan. Isä onnistui kuitenkin raapimaan rahat kasaan ja maksoi velat, kuten aina ennenkin.

Janita velkaantui uudestaan jo puolessa vuodessa. Mutta kun hän sillä kertaa soitti isälle, rahaa ei enää ollut. Isä oli tuomittu ja omaisuus takavarikoitu. Hän oli kuitenkin ehtinyt järjestää Janitalle ennakkoperintönä yhden Muonioon rakennuttamistään taloista, johon ei ollut saanut vaikean naapurin vuoksi

vuokralaista. Janita yritti veloista päästäkseen myydä talon, nousukauden huumassa rakennetun lukaalin uima-altaineen päivineen, mutta kuntotarkastuksessa kävi ilmi, että alakerta oli homeessa. Isä oli taloa rakennuttaessaan panostanut mieluummin marmoriin ja kultaisiin kaapinnuppeihin kuin ilmanvaihtoon. Kun Janita soitti taas isälleen, tämä totesi vain, että joskus elämässä putoaa piikkiensaaseen.

Isä järjesti Janitalle kuitenkin työpaikan ystävänsä pyörittämästä muoniolaisesta rakennusliikkeestä, ja Janita muutti Rovaniemeltä keskelle metsää, kauas kaupunkien houkutuksista. Hänellä oli vakaa aikomus tehdä kovasti töitä, asua ilmaiseksi ja lyhentää velkojaan. Mutta Levi kuppiloineen ja turisteineen oli lähellä ja Janita kaipasi lämpöä. Pian hän huomasi velkansa tuplaantuneen. Enää hän ei ollut velkaa ainoastaan kasvottomille pikavippifirmoille, jotka eivät tietenkään antaneet luottotiedottomalle lainaa, vaan lisäksi joka toiselle muoniolaiselle. Elettiin vuotta 2010, eikä isä enää vastannut puhelimeen.

Ja siitä päästäänkin yhteentoista valheeseen, jotka muuttivat monen muoniolaisen elämän pysyvästi.

Ensimmäinen valhe

Tehtyä ei saa tekemättömäksi

Luku 1

Läpikuultavan sininen taivas vaihtaa väriään hohtavan purppuraiseksi Pallaksen kerojen takana. Janita Torppari tuijottaa seinän kokoisesta ikkunasta avautuvaa maisemaa.

Olen rakastunut. Olen oikeasti rakastunut.

Laskeva aurinko korostaa karuja ja paljaita kumpuja, jotka ovat melkein yhtä vaikuttavat kuin kaukaisuudessa siintävät tunturit. Täydelliset pakarat.

Janita tyhjentää viinilasin, riisuu villapaitansa ja asettuu sängyllään makaavan alastoman miehen viereen. Tuuli tönii hellästi oksia ikkunaan. On syksy ja vain kymmenen astetta lämmintä, mutta sisällä talossa on lämmintä – ainakin kun kainalossa on rikas ja komea pankkiiri, jolla on pyöreät pakarat.

– Rakastan sinua, Janita kuiskaa.

Mies naurahtaa. Hän on hieman Janitaa vanhempi ja muistuttaa paksuine kulmakarvoineen jotakuta kuuluisaa näyttelijää, Jack Nicholsonia ehkä.

– Varoittivat sinusta siellä baarissa, mies vastaa. – Olet kuulemma miestennielijä.

Janita kumartuu lähemmäs ja näykkää miestä korvasta isältä perityillä tasaisilla ja valkoisilla hampaillaan, joilla on näykkinyt satoja korvia. Mutta enää hänen kiusoittelevat hampaansa eivät kuulu maailman miehille vaan miehelle. Yksikkö. Tästä lähtien

Janita on vain yhden yksityistä omaisuutta, ja se jos mikä, on rakkauden kokoinen uhraus.

Hän liu'uttaa kätensä miehen punaisten hiusten läpi ja kiskaisee tämän suudelmaan, joka maistuu tupakalta ja alkoholilta.

– Eivät he minua tunne, Janita kuiskaa.

Mies nauraa taas.

– En tunne minäkään.

– Ei tunnu siltä, Janita vastaa.

Mies kääntyy selälleen aiempaa vakavampana.

– Oletko tosissasi?

Janita nyökkää.

– Siekin tunnet sen, etkö tunnekin? Ihan kuin olisimme tunteet aina.

Mies näyttää sekä hämmentyneeltä että liikuttuneelta.

– Ehkä, mutten tiedä sinusta mitään. En minkä ikäinen olet tai mitä teet työksesi. Tiedän vain, että sinulla on tämä mahtava talo. Mistä minä...

Janita keskeyttää miehen painamalla sormensa tämän huulille.

– Ajattelet nyt tällä, hän sanoo sipaisten miehen ohimoa, – kun pitäisi sen sijaan tunnustella..., Janita laskee kätensä miehen rinnalle sydämen kohdalle ja jatkaa: – ...tällä. Ja tämä talo. Ei se ole minun.

– Eikö? mies kysyy. – Luulin, että...

– Se on meidän, Janita keskeyttää. – Kaikki, mikä on minun, on myös sinun.

Janita laskee kätensä miehen paljaalle vatsalle ja antaa sormiensa matkata alemmas, alemmas, alemmas...

– Ylemmäs, ylemmäs, ylemmäs, joku ohjeistaa.

Janitan käsi haroo epätoivoisesti yöpöytää puhelimen piristessä kuin se yrittäisi varoittaa maailmanlopusta. Hän kohottaa kättään, tuntee viimein sormiensa osuvan puhelimeen ja räm-pyttää kaikkia näppäimiä. Soittoääni vaikenee, mutta yöpöydän suunnalta kuuluvasta rähinästä päätellen puhelukin yhdistyi.

– Haloo, Janita mutisee saatuaan vihdoon luurin korvalleen.

– Missä olet? joku kysyy vihaisella äänellä.

Niin, tosiaan, missähän hän on? Mikä päivä on? Kuka puhui?

Janita raottaa silmiään nähdäkseen soittajan nimen. Valitettavasti nimen sijaan ruudulla hohtaa sana: *Pomo*.

– Aivan, tuota, olen kipeä.

– Taas? pomo ärjäisee.

– Valitettavasti.

– Helvetin perseet, Janita. Olet taas ollut juopottelemassa. Kuulen sen äänestäsi. Nyt tuli raja vastaan, oli isäsi kuka tahansa.

– Ei, ei, olen oikeasti kipeä. Olen oksentanut koko yön.

Linjalla on hetken hiljaista.

– Vannon, Janita lisää.

Pomo tuhisee, kiroilee ja huokaisee.

– Selvä sitten, mutta anti olla viimeinen kerta. Tästä lähtien sinulla ei ole oikeutta olla kipeänä. Olet käyttänyt koko kaksi-tuhattaluvun saikut. Ymmärrätkö?

– Totta kai, Janita lupaa.

Linja tuuttaa sen merkiksi, että puhelu on päättynyt. Janita laskee luurin pöydälle, muistaa äkkiä jonkun ohjeistaneen puhelimen etsinnässä ja huomaa käännettyään vieressään makaavan punapäisen miehen.

– Antti? hän kysyy.

– No heh heh, mies naurahtaa.

Miehen nimi ei siis ole Antti, mutta jotain sinne päin se oli. Samalla Janita huomaa jotain muutakin. *Antti, joka ei ole aivan Antti*, näyttää paljon vanhemmalta kuin illalla. Itse asiassa ainakin kaksi vuosikymmentä vanhemmalta. Jotain muutakin outoa *melkein Antissa* on. Vaikka suu hymyilee, mies näyttää jotenkin vihaiselta. Vaikutelma johtuneee paksuista mustista kulmakarvoista, jotka on joko jäykistetty botoksilla tai jotka ovat ajan saatossa vain juuttuneet niin vihaiselle kaarelle että tuovat mieleen äärimmilleen jännitetyn jousipyssyn. Voiko kyse tosiaan olla samasta miehestä? Siitä, jonka hän tapasi...

– Olimmeko eilen Loimussa? Vai toissa päivänäkö se oli? Janita varmistaa.

Viittä vaille Antti pudistaa päätään.

– Siitähän on jo melkein viikko. Miten olet yhtäkkiä noin sekaisin?

– Aivan, Janita mutisee ja jättää huomauttamatta, ettei asia suinkaan ole niin, että hän olisi yhtäkkiä mennyt sekaisin, vaan päinvastoin: hän on ensimmäistä kertaa viikkoon selvin päin. Tällä kertaa filmi on tosin mennyt tavallista paremmin poikki.

– No? mies kysyy kulmakarvat entistäkin jännittyneempinä.

Janita muistaa miehen muistuttaneen paksuine kulmakarvoineen Jack Nicholsonia, mutta nyt tuntuu, että miehen ulkonäkö taittuu enemmän Pikku-Myyn tai Tommi Läntisen puoleen, ainakin jos ottaa huomioon hiusten värin. Ei sillä, että mies olisi mitenkään erityisen ruma, mutta hän on eri näköinen kuin Janita muistaa ja ainakin paljon vanhempi.

– No mitä? Janita kysyy.

– No, vieläkö olet samaa mieltä kuin illalla? Vai johtuiko ehdotus vain viinasta, kuten pelkäsin?

Mies hymyilee rennosti, mutta Janita näkee ilmeen alla jotain muutakin. Epävarmuutta. Odotusta. Ehkä pelkoakin.

– Tuota, miltä osin?

Mies vakavoituu, nousee sängystä ja astelee paljaat tunturit, siis pakarat, vihaisesti ponnahdellen nappaamaan kylpytakin naulasta. Janita ravistaa päätään. Samalla hän huomaa, että leveydestään huolimatta mies on melko lyhyt, ainakin häneen itseensä verrattuna.

– Pyysin, ettet puhuisi sellaisia, ellet tarkoita sitä, *lähes Antti* tuhahtaa.

Janita tuntee kasvojensa punehtuvan. Hän muistaa pitkiä keskusteluja, lupauksia, haaveita. Hän muistaa puhtaan yhteyden. Rakkauden, joka oli kuin lämmintä kylpyvettä. Mutta nyt ammeesta on vedetty tulppa, kuten aina lopulta käy. Samassa hän muistaa miehen nimen – se on Arto. Ja Arto odottaa sängyn edessä vastausta jousipyssykulmakarvat ladattuina.

– Tietenkin tarkoitin mitä sanoin, Janita vastaa ja paljastaa isältä perityt virheettömät hampaansa.

Arton kasvot rentoutuvat kulmakarvoja lukuun ottamatta, ja mies istahtaa takaisin sängyn reunalle.

– Niinkö?

– Totta kai, Janita vastaa ja hieraisee kaulaansa toivoessaan, ettei ole luvannut mitään ihmeellistä.

– Anteeksi. Minä vain... no kun varoittelivat sinusta siellä baarissa. Ja kun meillä on ikäeroakin. Eikä yhteinen koti ole mikään ihan pieni päätös.

Janita huitaisee kädellään ilmaa kuin Arto puhuisi järjettömiä, kunnes tajuaa, mitä mies sanoi. Yhteinen koti? Sanoiko Arto tosiaan yhteinen koti?

– Missä vessa on? Janita mutisee kömpiessään sängystä.

– Sinähän asut täällä, Arto naurahtaa.

– Ai niin, Janita vastaa ja tajuaa olevansa alasti.

Hän vetää hätäpäissään ylleen Arton kauluspaidan, joka on suuri kuin telta mutta jossa on silti liian lyhyet hihat, ja on hiipimässä jousipyssykulmien ohi keittiöön, kun hän huomaa

pöydälle levitetyt laskut, huomautukset ja muistutukset. Hänen suurin häpeänsä on näkyvillä: seitsemänkymmentätuhatta euroa ja risat, josta summasta kaksi kolmasosaa on jo ulosotossa.

Janita alkaa kasata papereita, kun hän huomaa Arton seisovan ovelle.

– Öh, minä, nämä tuota...

Arto tarttuu hellästi Janitan käteen.

– Ei sinun tarvitsee niistä enää huolehtia.

– Miten niin? Janita kysyy.

Arto pudistaa päätään.

– Olet tosi outo tänä aamuna. Juuri siksihän talosi ostan. Jotta voit maksaa velkasi ja voimme nauttia toisistamme ilman häiriötekijöitä.

Janita tuijottaa Artoa suu auki. Onko Arto lupautunut ostamaan hänen talonsa? Saman talon, jota kukaan ei ole suostunut ostamaan sen jälkeen, kun selvisi, että alakerta on homeessa. Siitäkö Arto puhui kysyessään, tarkoittiko Janita, mitä illalla sanoi – hän on pyytänyt Artoa muuttamaan luokseen.

Arto vilkaisee rannekelloaan.

– Minun täytyy laatia sopimuksestamme paperit, mutta meillä on vielä aikaa pikaiselle aamu-uinnille.

Arto kiristää punaisen tukkansa tiukalle poninhännälle, ja jousipyssykulmakarvat kohoavat. Mies astelee uima-allaskerrokseen johtavalle ovelle.

– Odotas nyt, Janita pyytää. – Muistutatko vielä, mitä me tarkkaan ottaen sovimme hinnasta?

Toinen kulmakarvoista jää koholle ja toinen laskeutuu.

– Neljäsataakymmenentuhatta.

Janita tuntee suupielensä nykäisevän.

– Sehän on... reilu hinta, hän mutisee.

Janita yrittää kuumeisesti muistaa, onko huijannut Arton ostamaan talon tarkoituksella vai onko kaikki sujunut omalla

painollaan. Ei kai hän nyt sentään olisi yrittänyt sahata Artoa silmään, joten kaiken on täytynyt tapahtua vahingossa.

Arto kohauttaa olkapäitään.

– Kuten sanoin, paikka on uniikki eikä sinun kannata myydä sitä halvemmalla. Saan talon myytyä koska tahansa suurin piirtein samaan hintaan.

Janita hymyilee. Onko toisaalta mitään väliä, miten tilanteeseen on päädytty? Isä ainakin neuvoisi, että tärkeintä on lopputulokset. Tehtyä ei saa tekemättömäksi, joten menneisyydessä vatomisen tai tulevaisuuden uhkien pohtimisen sijaan kannattaa kääntää katse eteenpäin.

– Ja kuten sovimme, maksan tilillesi käsirahana satatuhatta euroa. Ja kun saan kuntotarkastuksesta raportin, jossa ei ole mitään huomauttamista, siirrän loput kauppasummasta tilillesi, Arto jatkaa.

Janita räpäyttää silmiään.

– Kuntotarkastuksesta?

– Onhan sijoitus niin suuri, etten voi mitenkään ryhtyä maiseen ilman kuntotarkastusta. Ymmärrät varmasti.

– Mutta, Janita änkyttää yrittäessään keksiä, miten estää Artoa avaamasta kellarin ovea, jonka hän on pitänyt visusti suljettuna, jottei Arto huomaisi, miten ummehtuneelta alhaalla haisee.

Ensimmäisen kuntotarkastuksen jälkeen Janita ajatteli korjaavansa homeongelman, mutta projekti tyssäsi luottotietojen menettämiseen. Hän jäi puristuksiin kahden ongelman väliin. Ainoa tapa selvittää ulosottomaksuista, jotka syövät suuren osan palkasta, on myydä talo, mutta toisaalta taloa ei saa myytyä ennen kuin homeongelma on korjattu. Mahdoton yhtälö.

Janita seuraa Artoa kellariin, eikä tämä tunnu haistavan mitään. Ehkä Arto on sen ikäinen, ettei hajuaisti enää toimi. Hän pudottaa kylpytakin kokolattiamatolle ja laskeutuu viileään

veteen. Arto on aika vatsakas, mutta hartiat ovat leveät ja paka-
rat todella terhakat. Janita ei enää ihmettele, että kuvitteli huma-
lassa miehen lihaksikkaaksi. Ja varmasti Artolla on lihastakin
rasvan alla, niin että tavallaan Janita erehtyi vain kehon koostu-
muksen suhteista.

– Tule uimaan.

Mies on polskinut altaan reunalle ja katselee Janitaa silmät
sirrillään alaviistosta. Janita nykäisee kauluspaidan helmaa
alemmas ja ristii jalkansa, vaikei taida olla mitään, mitä mies
ei olisi jo nähnyt.

– Mitä teet työkseksi? Janita kysyy yrittäessään vaihtaa puheen-
aihetta, ja Arton kulmakarvat antavat virheestä reaaliaikaisen
palautteen.

Tietenkin he ovat jo keskustelleet aiheesta, mutta hän ei vain
muista, mitä Arto vastasi.

– Olet kyllä ihan unessa tänään, Arto mutisee ja ennen kuin
Janita ehtii vastustella kiskaisee tämän jalasta altaaseen.

Vaikka vesi on jääkylmää, Janita viettää hetken pinnan alla
ja nousee vasta, kun näkee Arton alastoman alaruumiin potki-
van sammakkoa edessään.

Janita nousee altaasta ja konttaa litimärässä kauluspaidassa
sohvaryhmän eteen.

– Joko olet hereillä? Arto kysyy.

Mies on kiivennyt altaasta, vetänyt kylpytakin ylleen ja so-
vittelee jalkaansa punaisia silkkikalsareita.

– Enköhän, Janita vastaa ja vetäytyy sohvalle istumaan.

Arto astelee hänen luokseen kylpytakki auki. Punaisten kal-
sareiden resorissa on dollarin kuvia. Samassa Janita muistaa.

– Olet pankkiiri, hän sanoo.

Arto hymyilee.

– Arvasin, että vitsailit. Mutta sano mieluummin pankin-
johtaja. Kohta tosin entinen.

Janita pyyhkii kloorista vettä silmistään, kun hän tuntee Arton sormet kauluspaidan napeilla. Mies aikoo riisua hänet, eikä hän tiedä, miten suhtautua siihen.

– Siitä kuntotarkastuksesta, Janita aloittaa ja tarttuu Artoa kädestä tämän ehdittyä jo avaamaan kaksi ylintä nappia.

– Niin, Arto kysyy ja suutelee häntä kaulalle.

– Onko se tosiaan tarpeellista? Sellainenhan maksaa maltaita.

– On paljon asioita, jotka minulta puuttuvat, mutta raha ei ole yksi niistä.

Arton paksut huulet liukuvat kaulaa pitkin, kunnes kohtaa-
vat Janitan huulet. Mies ei onneksi maistu pahalta. Ja Artolla ilmeisesti on tarpeeksi pelimerkkejä ostaa talo ja korjata homekellari. Janita siis tuskin toimii kovinkaan väärin, etenkin kun virhe on jo ehtinyt tapahtua. Arto tulisi varmasti myös paremmin toimeen naapurin Oddin kanssa kuin Janita.

Janita tarttuu yllään huohottavaa miestä hartioista, istuttaa tämän viereensä ja laskee kätensä karvaiselle reidelle.

– On vaikea luottaa tuiki tuntemattomaan tarkastajaan. Etkö sitä paitsi pääse kohta eläkkeelle ja ehdi tutkia ja remppailla kaikessa rauhassa itse? Janita myötäilee mutta vastakarvaan Arton ilmeestä päätellen.

– Sovimme, ettemme puhu... eläkkeestä.

Janita silittää reittä pahoittelevasti.

– Anteeksi, tarkoitin vain, että olet niin kokenut, että varmasti sinulla pysyy vasara itselläsikin kädessä. Me Lapin tytöt tykkäämme, kun miehet ovat miehiä eivätkä mitään tarkastajia.

Itsevarmuus palaa Arton kasvoille, ja hän hiljentää Janitan painamalla sormen tämän huulille.

– Ymmärrän. Tykkäät, kun mies ottaa komennon.

Janita nyökkää, mutta kun Arto pöyhii punaista tukkaansa ja siristää uhkaavasti silmiään, Janita tajuaa tehneensä virheen.

- Haluat, että joku huolehtii sinusta, Arto sanoo tiukasti.
- Haluat jonkun kokeneen.

Janita ristii kädet märän kauluspaidan rinnalle.

- Öh, niin kai, hän myöntää.

Arto etsii sopivia sanoja katseen vaeltaessa katossa.

- Olet kuin... Olet kuin kaunis maalaus. Mittaamattoman arvokas ja ilo silmälle, mutta tarvitset jonkun, joka nostaa sinut ansaitsemallesi paikalle, vaalii ja suojelee sinua. Olet kuin Mona Lisa tai Venuksen syntymä, Arto kuvailee.

Janita naurahtaa hermostuneesti.

- Öh, tauluko?

Arto pudistaa vakavana päätään.

- Ei, vaan taideteos. Ja jokainen taideteos tarvitsee suojelijan. Jonkun, joka ripustaa sen seinälle, katselee sitä, pitää siitä huolta. Ja minä haluan suojella sinua.

Janitan avaa silmänsä. Enää hän ei ole varma, onko hän myymässä kotiaan vai itseään. Mutta onko silläkään mitään merkitystä?

Arto kumartuu taas avaamaan Janitan paidannappeja, mutta Janita työntää hänet hellästi takaisin selkänojaa vasten. Mies tulkitsee tilanteen väärin, sulkee silmänsä ja raottaa jalkojaan niin, että Janita näkee reisien uumenista pilkottavat punaiset kalsarit.

- Öh, kuinka usein saan sinut luokseni? Janita tiedustelee.

- Neljä, viisi kertaa vuodessa. Kunnes lopetan työt.

Arto levittää jalkojaan vielä hieman enemmän. Punainen silkki kiipeilee reisien pimennosta kuin luolasta puskevat liekit.

Voisiko hän oikeasti myydä talon – ja itsensä – Artolle? Sii-tähän kaikessa on lopulta kyse. Arto ostaa talon, Janita pääsee veloistaan, ja vastineeksi Arto saa jotain, mitä rahalla on yleensä vaikea ostaa. Jossain vaiheessa, ja mieluummin ennemmin kuin myöhemmin, Janitan on tietenkin lähdettävä. Ainakin

viimeistään, kun Arto pääsee eläkkeelle, mutta sitä ennen Arto olisi saanut nauttia kuumista lomistaan ja talo olisi jo vaihtanut omistajaa. Ehkä Janita saisi samalla varman tulonlähteen niin pitkäksi aikaa kuin suostuisi jäämään Arton siipien suojaan. Ja kun siltä tuntuisi, hän yksinkertaisesti pakkaisi laukkunsa ja katoaisi. Palaisi Muoniosta takaisin sivistyksen pariin velattomana, ehkä jopa vauraana.

Arto huokaisee Janitan laskiessa sormenpänsä sisäreiden herkälle iholle. Sanotaan, että jokainen on jossakin hyvä. Ehkä Janitan on vain hyväksyttävä oma taitonsa. Ehkä juuri niin hänen äitinsäkin teki.

– Kuntotarkastajaa ei siis tarvita? hän varmistaa.

– En voi perua sitä, Arto huokaisee. – Sovimme keikasta siellä baarissa, eikä minulla ole edes sen kaverin numeroa. Tarkastus on huomenna, ja silloin olen jo Helsingissä.

Janita nyökkää. Hän ehkä selviää, jos Arto ei ole itse paikalla. Ainakin hän tietää tällä kertaa, mitä peitellä.

Miehen sormet uivat hänen hiustensa sekaan. Janita ymmärtää vihjeen, laskeutuu varovasti polvilleen kokolattiamatolle ja vilkaisee tulisena hehkuvaan luolaan. Ilmassa tuoksuu kloori, home ja aikansa muhinut siemenneste. Janita ymmärtää olevansa osa irtaimistoa – jotain, joka voidaan joko sisällyttää kauppaan tai laskea siitä pois.

Janita sulkee silmänsä ja käy työhön.

Muonio, tilaa elää ja kuolla.

Janita ei muista, mihin hän vierellään makaavassa miehessä ihastui, mutta kuvio on tuttu. Se toistuu aina, kun hän käy juhlimassa Muonion yössä, vaikka hän on jo muutenkin pahassa raossa. On velkaa ja homeinen talo, jonka naapurissa asuu vanha ihmisvihaaja, äijä nimeltä Odd.

Tällä kertaa lemmenseikkailun penseä jälkimaku muuttuu kuitenkin lupaavan makeaksi, kun yöllinen ihastus osoitautuu halukkaaksi ostamaan talon. Kaikki on hetkessä parempaan päin. Tai olisi, jos kiinteistön kuntotarkastuksen sivutuotteena ei syntyisi ruumista – ja jos Odd pysyisi omalla tontillaan.

TUNTURI, JOKA ULVOI on kertomus kahdesta hankalasta ruumiista ja yhdestätoista valheesta, jotka saavat Luoteis-Lapin erämaan roihuamaan. Kolmas itsenäinen TAKAMAILLA-trilleri vie jälleen pitkien hiekkateiden päihin seuduille, joilla suomalainen mielenmaisema kukoistaa jääräpäisimmillään.

9 789523 767850

84.2

ISBN 978-952-376-785-0

www.bazarkustannus.fi